COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 29.7.2024
COM(2024) 315 final

Recomandare de

DECIZIE A CONSILIULUI

de autorizare a Comisiei să negocieze, în numele Uniunii Europene, revizuirea Protocolului la Convenția din 1979 privind poluarea atmosferică transfrontalieră pe distanțe lungi pentru a reduce gradul de acidifiere, eutrofizare și nivelul de ozon troposferic, astfel cum a fost modificat în 2012 (Protocolul de la Göteborg)

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXTUL PROPUNERII

Motivele și obiectivele propunerii

Protocolul la Convenția din 1979 privind poluarea atmosferică transfrontalieră pe distanțe lungi pentru a reduce gradul de acidifiere, eutrofizare și nivelul de ozon troposferic [cunoscut și sub denumirea de Protocolul de la Göteborg (denumit în continuare „protocolul")] a fost adoptat la 30 noiembrie 1999 și a intrat în vigoare la 17 mai 2005. Protocolul vizează reducerea efectelor nocive cauzate de poluarea aerului pentru a proteja sănătatea umană și mediul. Obiectivele sunt atinse prin reducerea emisiilor de sulf, oxizi de azot, compuși organici volatili și amoniac, prin stabilirea unor obiective de reducere a emisiilor la nivel național și a unor valori-limită de emisie pentru anumite activități și produse industriale, printre altele. UE este parte la protocol ca urmare a aderării sale la protocol în temeiul Deciziei 2003/507/CE a Consiliului[1].

Protocolul a fost modificat în 2012, versiunea modificată intrând în vigoare la 9 octombrie 2019. La 17 iulie 2017, Consiliul a adoptat o decizie privind aprobarea, în numele UE, a protocolului modificat[2]. Pe această bază, UE a aprobat protocolul modificat la 30 august 2017. În prezent, există 30 de părți la protocolul modificat: 24 de state membre ale UE și UE, Regatul Unit, Statele Unite, Elveția, Canada și Norvegia.

În cadrul celei de a 42-a sesiuni, organul executiv al Convenției privind poluarea atmosferică transfrontalieră pe distanțe lungi a adoptat raportul final privind revizuirea protocolului[3]. Grupul de experți privind dezvoltarea opțiunilor de politică ale convenției a reflectat, de asemenea, asupra opțiunilor de politică pentru a aborda concluziile revizuirii[4]. În cadrul celei de a 43-a sesiuni (Geneva, 11-14 decembrie 2023), organul executiv al convenției a decis să lanseze procesul de revizuire a protocolului pentru a aborda concluziile raportului din 2023 privind revizuirea protocolului[5].

Procesul de revizuire va include negocieri privind, printre altele, următoarele aspecte:

– noi angajamente de reducere a emisiilor pentru poluanții vizați în prezent de protocol;

---

1 Decizia 2003/507/CE a Consiliului din 13 iunie 2003 privind aprobarea aderării Comunității Europene la Protocolul la Convenția din 1979 privind poluarea atmosferică transfrontalieră pe distanțe lungi pentru a reduce gradul de acidifiere, eutrofizare și nivelul de ozon troposferic (JO L 179, 17.7.2003, p. 1).

2 Decizia (UE) 2017/1757 a Consiliului din 17 iulie 2017 privind acceptarea, în numele Uniunii Europene, a unei modificări a Protocolului din 1999 la Convenția din 1979 privind poluarea atmosferică transfrontalieră pe distanțe lungi pentru a reduce gradul de acidifiere, eutrofizare și nivelul de ozon troposferic (JO L 248, 27.9.2017, p. 3).

3 Raportul organului executiv al Convenției privind poluarea atmosferică transfrontalieră pe distanțe lungi referitor la revizuirea Protocolului pentru a reduce gradul de acidifiere, eutrofizare și nivelul de ozon troposferic, astfel cum a fost modificat în 2012, a 42-a sesiune, Geneva, 12-16 decembrie 2022 (ECE/EB.AIR/150/Add.2).

4 Grupul de experți privind dezvoltarea opțiunilor de politică, *Options to address the conclusions of the review of the Gothenburg Protocol, as amended in 2012* (*Opțiuni de abordare a concluziilor revizuirii Protocolului de la Göteborg, astfel cum a fost modificat în 2012*), a 43-a sesiune, Geneva, 11-14 decembrie 2023 (ECE/EB.AIR/2023/9).

5 Decizia 2023/5 din *Raportul organului executiv în cadrul celei de a patruzeci și treia sesiuni*, Geneva, 11-14 decembrie 2023 (ECE/EB.AIR/154).

– eventualele modificări ale anexelor tehnice la protocolul actual, inclusiv în ceea ce privește domeniul de aplicare al acestora și nivelul lor de ambiție;

– modul în care se pot realiza reduceri suplimentare ale emisiilor de carbon negru;

– dacă și în ce mod pot fi abordate emisiile de metan;

– modul în care se pot realiza reduceri suplimentare ale emisiilor de amoniac;

– noi forme de flexibilitate și alte abordări pentru a facilita într-o mai mare măsură ratificarea și punerea în aplicare ulterioară de către statele care nu sunt în momentul de față părți la protocolul actual;

– obiective globale, colective, bazate pe riscuri, pentru a reduce efectele nocive asupra sănătății și ecosistemelor, inclusiv pierderea biodiversității în regiunea Comisiei Economice pentru Europa a Organizației Națiunilor Unite[6] și

– modul de realizare a unor abordări integrate între politicile privind clima, energia și aerul.

Decizia organului executiv al convenției stabilește obiectivul de a încheia revizuirea până la cea de a 46-a sesiune a organului executiv, și anume până în decembrie 2026. Pentru a contribui la atingerea acestui obiectiv ambițios, Comisia Europeană ar trebui să fie autorizată să negocieze revizuirea protocolului în numele UE.

Coerența cu dispozițiile UE existente în domeniul de politică vizat

Aspectele care trebuie negociate în contextul revizuirii intră în sfera de competență a Uniunii, iar UE dispune de mult timp de o legislație în domeniul poluării aerului, care include:

– Directiva (UE) 2016/2284 privind angajamentele naționale de reducere a emisiilor de anumiți poluanți atmosferici[7], care introduce în legislația UE angajamentele naționale în materie de reducere a emisiilor pentru perioada 2020-2029 asumate în temeiul protocolului, astfel cum a fost modificat în 2012, printre altele;

– Directiva privind emisiile industriale (DEI)[8], care acoperă mai multe dintre obligațiile prevăzute în protocol, în special valorile-limită pentru emisiile din surse staționare (particule în suspensie, sulf, oxizi de azot și compuși organici volatili);

– legislația care stabilește standarde de emisie pentru principalele surse de poluare a aerului, cum ar fi vehiculele de transport rutier[9], instalațiile de încălzire a locuințelor și instalațiile industriale[10] și

---

6 Comisia Economică pentru Europa a Organizației Națiunilor Unite (CEE-ONU) este una dintre cele cinci comisii regionale ale Organizației Națiunilor Unite. Aceasta include 56 de state membre din Europa, America de Nord și Asia.

7 Directiva (UE) 2016/2284 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2016 privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici, de modificare a Directivei 2003/35/CE și de abrogare a Directivei 2001/81/CE (JO L 344, 17.12.2016, p. 1).

8 Directiva 2010/75/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 noiembrie 2010 privind emisiile industriale (prevenirea și controlul integrat al poluării) (JO L 334, 17.12.2010, p. 17).

9 Regulamentul (CE) nr. 715/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2007 privind omologarea de tip a autovehiculelor în ceea ce privește emisiile provenind de la vehiculele ușoare pentru pasageri și de la vehiculele ușoare comerciale (Euro 5 și Euro 6) (JO L 171, 29.6.2007, p. 1).

10 Inclusiv Directiva (UE) 2015/2193 privind instalațiile medii de ardere; Directiva 94/63/CE privind etapa I de recuperare a vaporilor de benzină; Directiva 2009/126/CE privind etapa a II-a de recuperare a vaporilor de benzină; Directiva 2004/42/CE privind vopselele și solvenții; Regulamentul (UE) 2016/1628 privind echipamentele mobile fără destinație rutieră; Directiva 2009/30/CE privind calitatea carburanților; Regulamentul (CE) nr. 715/2007 privind standardele Euro 5 și Euro 6 pentru vehiculele

– directivele privind calitatea aerului înconjurător[11], care stabilesc standarde de calitate pentru nivelurile de concentrație a anumitor poluanți din aerul înconjurător și sunt în curs de revizuire.

Coerența cu alte politici ale UE

Recomandarea propusă este, de asemenea, conformă cu alte politici ale UE. Astfel cum se prevede în Pactul verde european[12] și în Planul de acțiune privind reducerea la zero a poluării[13], UE urmărește să reducă poluarea aerului și să raționalizeze măsurile de colectare a datelor care stau la baza inițiativelor sale de politică aferente. Cel de al 8-lea Program de acțiune pentru mediu până în 2030 stabilește, de asemenea, obiectivele prioritare pentru realizarea unui mediu fără substanțe toxice, inclusiv pentru aer.

2. REZULTATELE CONSULTĂRILOR CU PĂRȚILE INTERESATE ȘI ALE EVALUĂRILOR IMPACTULUI

Evaluările *ex post*/verificarea adecvării legislației existente

Nu se aplică.

Consultările cu părțile interesate

Nu se aplică.

Obținerea și utilizarea cunoștințelor de specialitate

Nu se aplică.

Evaluarea impactului

Nu se aplică.

Adecvarea reglementărilor și simplificarea

Nu se aplică.

Drepturile fundamentale

Propunerea este în conformitate cu articolul 37 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene conform căruia politicile UE trebuie să prevadă un nivel ridicat de protecție a mediului și de îmbunătățire a calității acestuia, care să fie asigurat în conformitate cu principiul dezvoltării durabile. Recomandarea propusă vizează autorizarea deschiderii negocierilor în vederea combaterii poluării aerului. Se preconizează că acest lucru va avea un impact pozitiv asupra dreptului la protecția mediului, astfel cum este prevăzut la articolul 37 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.

3. ASPECTELE JURIDICE ALE PROPUNERII

Temeiul juridic

---

ușoare; Regulamentul (UE) nr. 168/2013 privind standardele Euro 4 și Euro 5 pentru vehiculele din categoria L (motociclete și altele) și Directiva 1999/96/CE și Regulamentul (CE) nr. 595/2009 privind standardele Euro V și Euro VI pentru vehiculele grele.

[11] Directiva 2004/107/CE privind arsenicul, cadmiul, mercurul, nichelul și hidrocarburile aromatice policiclice în aerul înconjurător (JO L 23, 26.1.2005, p. 3) și Directiva 2008/50/CE privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa (JO L 152, 11.6.2008, p. 1).

[12] COM(2019) 640.

[13] COM(2021) 400.

Temeiul juridic procedural al recomandării propuse îl constituie articolul 218 alineatele (3) și (4) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE). În conformitate cu articolul 218 alineatul (3) din TFUE, Comisia trebuie să prezinte recomandări Consiliului, care trebuie să adopte o decizie de autorizare a începerii negocierilor și să desemneze negociatorul UE. În conformitate cu articolul 218 alineatul (4) din TFUE, Consiliul poate adresa directive negociatorului și poate desemna un comitet special, negocierile trebuind să fie conduse în consultare cu acest comitet.

Subsidiaritatea și proporționalitatea

Combaterea poluării aerului nu poate fi realizată în mod satisfăcător doar la nivelul statelor membre. Acest lucru se datorează naturii transfrontaliere a poluării aerului: modelarea atmosferică și măsurarea poluării aerului demonstrează în mod indubitabil că poluarea emisă într-un stat membru contribuie la poluarea măsurată în alte state membre.

UE a adoptat deja acte legislative pentru punerea în aplicare a protocolului (astfel cum se prezintă în secțiunea 1). Este important să se asigure că revizuirea protocolului rămâne coerentă și aduce valoare adăugată legislației UE existente și propuse.

Prin urmare, este esențial să se asigure participarea UE la viitoarele negocieri și la acordul internațional care va rezulta. Recomandarea propusă nu depășește ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivelor urmărite.

Alegerea instrumentului

În conformitate cu articolul 218 alineatele (3) și (4) din TFUE, este necesară o decizie a Consiliului de autorizare a deschiderii negocierilor de către UE cu privire la revizuirea protocolului în vederea combaterii poluării aerului.

4. IMPLICAȚII BUGETARE

Implicațiile bugetare exacte ale prezentei inițiative sunt imposibil de stabilit în această etapă, întrucât domeniul de aplicare și principalele aspecte ale acesteia urmează să fie negociate la nivel multilateral.

5. ALTE ELEMENTE

Planurile de punere în aplicare și măsurile de monitorizare, evaluare și raportare

Calendarul, rezultatele activității grupurilor operative și considerațiile legate de facilitarea ratificării și a punerii în aplicare a protocolului de către statele care nu sunt în momentul de față părți au fost discutate în cadrul reuniunii Grupului de lucru pentru strategii și revizuire cu ocazia celei de a 62-a sesiuni care a avut loc la 27-31 mai 2024 la Geneva, Elveția.

Se preconizează că negocierile privind revizuirea în sine vor începe în cadrul celei de a 44-a sesiuni a organului executiv din 9-12 decembrie 2024.

Documentele explicative (în cazul directivelor)

Nu se aplică.

Explicarea detaliată a dispozițiilor specifice ale propunerii

Comisia recomandă ca:

– Consiliul să autorizeze Comisia să deschidă și să poarte negocieri în vederea revizuirii protocolului;

– Comisia să fie desemnată negociator al UE;

– Comisia să conducă negocierile în consultare cu comitetul special desemnat de către Consiliu în conformitate cu articolul 218 alineatul (4) din TFUE și

– Consiliul să aprobe directivele de negociere anexate la prezenta propunere de recomandare.

Recomandare de

DECIZIE A CONSILIULUI

de autorizare a Comisiei să negocieze, în numele Uniunii Europene, revizuirea Protocolului la Convenția din 1979 privind poluarea atmosferică transfrontalieră pe distanțe lungi pentru a reduce gradul de acidifiere, eutrofizare și nivelul de ozon troposferic, astfel cum a fost modificat în 2012 (Protocolul de la Göteborg)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 218 alineatele (3) și (4),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

întrucât:

(1) Protocolul la Convenția din 1979 privind poluarea atmosferică transfrontalieră pe distanțe lungi pentru a reduce gradul de acidifiere, eutrofizare și nivelul de ozon troposferic [cunoscut și sub denumirea de Protocolul de la Göteborg (denumit în continuare „protocolul")][14] a fost adoptat la 30 noiembrie 1999 și modificat în 2012.

(2) Uniunea Europeană este parte la Protocolul din 1999 și la protocolul modificat[15].

(3) Angajamentele naționale de reducere a emisiilor prevăzute în protocol sunt puse în aplicare în dreptul Uniunii prin Directiva (UE) 2016/2284 privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici[16].

(4) Organul executiv al convenției a lansat procesul de revizuire a protocolului în cadrul celei de a patruzeci și treia sesiuni din decembrie 2023[17]. Pe această bază, se preconizează că negocierile privind modificările aduse protocolului vor începe în cadrul celei de a 44-a sesiuni a organului executiv din 9-12 decembrie 2024.

(5) Comisia este autorizată să negocieze, în numele Uniunii, revizuirea Protocolului la Convenția din 1979 privind poluarea atmosferică transfrontalieră pe distanțe lungi pentru a reduce gradul de acidifiere, eutrofizare și nivelul de ozon troposferic, astfel cum a fost modificat în 2012,

---

14 Convenția privind poluarea atmosferică transfrontalieră pe distanțe lungi (JO L 171, 27.6.1981, p. 13).

15 Decizia 2003/507/CE a Consiliului din 13 iunie 2003 privind aprobarea aderării Comunității Europene la Protocolul la Convenția din 1979 privind poluarea atmosferică transfrontalieră pe distanțe lungi pentru a reduce gradul de acidifiere, eutrofizare și nivelul de ozon troposferic (JO L 179, 17.7.2003, p. 1) și Decizia (UE) 2017/1757 a Consiliului din 17 iulie 2017 privind acceptarea, în numele Uniunii Europene, a unei modificări a Protocolului din 1999 la Convenția din 1979 privind poluarea atmosferică transfrontalieră pe distanțe lungi pentru a reduce gradul de acidifiere, eutrofizare și nivelul de ozon troposferic (JO L 248, 27.9.2017, p. 3).

16 Directiva (UE) 2016/2284 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 decembrie 2016 privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici, de modificare a Directivei 2003/35/CE și de abrogare a Directivei 2001/81/CE (JO L 344, 17.12.2016, p. 1).

17 Decizia 2023/5 privind lansarea unui proces de revizuire a Protocolului privind reducerea gradului de acidifiere, eutrofizare și a nivelului de ozon troposferic, astfel cum a fost modificat în 2012, și de abordare a altor concluzii ale revizuirii efectuate de organul executiv al convenției (ECE/EB.AIR/154), Geneva, 11-14 decembrie 2023.

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Comisia este autorizată să negocieze, în numele Uniunii, revizuirea Protocolului la Convenția din 1979 privind poluarea atmosferică transfrontalieră pe distanțe lungi pentru a reduce gradul de acidifiere, eutrofizare și nivelul de ozon troposferic, astfel cum a fost modificat în 2012 (Protocolul de la Göteborg).

Articolul 2

Directivele de negociere sunt prevăzute în anexă.

Articolul 3

Negocierile se desfășoară în consultare cu [a se completa de către Consiliu denumirea comitetului special].

Articolul 4

Prezenta decizie se adresează Comisiei.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Consiliu,
Președintele